

TALOUSARVIOALOITE 1440/2006 vp

Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille

Eduskunnalle

Koulutus- ja tiedepolitiikka on tunnustettu keskeiseksi vaikutuskanavaksi alueellisesti tasapainoisen kehityksen ja palveluiden turvaamisessa maan eri osissa (OPM:n strategia 2015, OPM:n aluestrategia 2003—2013). Eri alueiden osaamisrakenteita analysoitiin Korkeakoulujen alueellisen kehittämisen työryhmässä vuonna 2001 (OPM:n työryhmien muistioita 28:2001). Heikommin kehittyneiden maakuntien osalta esitettiin toimenpiteitä osaamisperustan vahvistamiseksi. Tehdyn työn pohjalta kuudessa maakunnassa yliopistojen toiminta koottiin yhteisen saatevarjon alle. Perustettiin kuusi yliopistokeskusta.

Yliopistokeskukset perustettiin vuoden 2004 alusta lukien Kajaaniin, Kokkolaan, Lahteen, Mikkeliin, Poriin ja Seinäjoelle. Yliopistokeskukset ovat uusi ja tulevaisuuteen suuntautunut ratkaisumalli osaamisen kehittämisen haasteisiin tilanteessa, jossa uusia yliopistoja ei enää perusteta. Ne vahvistavat yliopistotoiminnan alueellista kattavuutta ja alueellista vaikuttavuutta. Jokaisessa kuudessa kaupungissa on nyt mahdollista tehostaa yliopistojen toimintaa ja rakentaa uudenlaista synergiaa asiantuntijoiden kesken. Keskukset mahdollistavat myös yhteistyön ja työnjaon edistämisen ammattikorkeakoulun kanssa. Tähän mahdollisuuteen on myös tartuttu. Siitä osoituksena ovat mm. sopimukset koulutuksen työnjaosta, yhteistyö tutkimus- ja kehittämistoiminnassa sekä yhteiset toimitilaratkaisut. Yliopistokeskusten osalta emoyliopistot ovat toiminnan sisällön ja laadun takeina, ja tuovat samalla yliopistokeskuksille yhteyden laajempaan

tiedemaailmaan, myös keskuksen omien erityisalojen ulkopuolelle.

Yliopistokeskukset vastaavat moniin nyky-yhteiskunnan odotuksiin ja yhteistyötarpeisiin. Ne toimivat uranuurtajana ja kehittämiskenttänä uusille toimintatavoille, kuten uudet maisteriohjelmat, verkostomalliset koulutusohjelmat ja monitieteelliset tutkimusohjelmat ovat osoittaneet. Yliopistokeskukset toimivat aloilla, jotka liittyvät luontevasti maakuntien elinkeinorakenteeseen. Yritysyhteydet ovat tiiviit ja se näkyy mm. lisääntyneenä tutkimus- ja tuotekehitystoimintana maakunnissa. Yliopistokeskuksen aluevaikutukset ovat jo nyt näkyvissä.

Yliopistokeskusten organisaatorajat ylittävä toiminta mahdollistui, kun opetusministeriö osoitti koordinaatorahaa keskuksille vuosille 2004—2006 kullekin 150 000 euroa. Tämän lisäksi yliopistokeskukset ovat saaneet vuosina 2004—2006 yhteensä 3 miljoonan euron kehittämismäärärahan/vuosi (500 000 euroa/yliopistokeskus/vuosi). Kehittämismäärärahaa on tarvittu toimintojen käynnistämiseksi ja aluevaikutusten vahvistamiseksi. Määräaikaisen ja siten epävarman kehittämismäärärahan varassa ei ole kuitenkaan mahdollista tehdä pitkäjänteistä toiminnan kehittämistyötä, mitä nykyiset kansainvälistyneet laatuvaatimukset kuitenkin edellyttävät.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu korkeakoulujen aluevaikutusten vahvistamiseen ja yliopistokeskusten toiminnan turvaamiseen. Näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää sitä, että yliopistokeskusten kehittämiseen osoitetaan vuodelle 2007 yhteensä 3,6 miljoonan euron ra-

TAA 1440/2006 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.

hoitus ja kehittämisraha muutetaan toimintamäärärahasi "korvamerkittynä" yliopistokeskuksille kunkin yliopistokeskuksen koordinaatioyliopiston kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 29.50.22 lisäyksenä 500 000 euroa yliopistokeskusten perusrahoitukseen.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Jutta Urpilainen /sd
Jouko Skinnari /sd
Jukka Vihriälä /kesk
Reijo Kallio /sd
Bjarne Kallis /kd
Harry Wallin /sd
Arto Seppälä /sd
Esko Ahonen /kesk
Mikko Elo /sd

Anne Huotari /vas
Pirkko Peltomo /sd
Susanna Haapoja /kesk
Petri Salo /kok
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Satu Taiveaho /sd
Tuija Nurmi /kok
Kirsi Ojansuu /vihr